Elhunyt Hernádi Gyula

Írta: Index/MTI
2005. július 21. csütörtök - Módosítás: 2005. július 21. csütörtök

• **Az oroszországi hadifogságról írt novelláival ismertté váló szerzõ Jancsó Miklósnak írt forgatókönyveivel a filmmûvészetben is maradandót alkotott.** • Az oroszországi hadifogságról írt novelláival ismertté váló szerzõ Jancsó Miklósnak írt forgatókönyveivel a filmmûvészetben is maradandót alkotott. Életének 79. évében elhunyt Hernádi Gyula, a Kossuth- és József Attila-díjas írót szerdán késõ este érte a halál . Az író az utóbbi idõben nemcsak Jancsó Miklós forgatókönyvírójaként vált széles körben ismertté, hanem mert személyesen is feltûnt a rendezõ utolsó filmjeiben. Azokban pedig többször is ironizált saját halálával. Hadifogságtól a horrorig Hernádi Gyula 1926. augusztus 23-án született Oroszváron, a mai Szlovákia területén. 1944-ben érettségizett, majd a budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem hallgatója lett. Az egykori bencés diák leventeként a második világháború utolsó éveiben a frontra került. 1945-ben esett orosz hadifogságba, ahonnan két évvel késõbb térhetett csak haza. Népi kollégista, többféle egyetemi tanulmányba fog, egyiket sem fejezi be. 1950-ben otthagyta az orvosi fakultást, közgazdasággal kezdett foglalkozni. Mielõtt szabadúszó író lett, a Városépítési Tudományos és Tervezõ Intézet munkatársaként tevékenykedett. Mintegy negyven filmnovella, filmregény és forgatókönyv fûzõdik a nevéhez. Szépirodalmi pályáját 1955-ben költõként kezdte, de ismertté leginkább az orosz hadifogságot feldolgozó, Deszkakolostor címû novellásкötetével és a Péntek lépcsõin címû regényével vált. Az 1950-es évek végén a Belvárosi Kávéház írói asztaltársaságának egyik meghatározó személyisége volt. Elsõ regényei (A péntek lépcsõin, 1959, Folyosók, 1966) a francia egzisztencializmushoz hasonló módon elemzik determináció és szabadság, halál és boldogság antinomikus viszonyát. Hernádi egyike a realizmustól elforduló parabolikus irodalom honosítóinak, amiért sok támadás érte. Az 1960-as évek végén viszont - másokkal szemben - kitartott a politikai-történelmi példázat mellett (Sirokkó, 1969, Az erõd, 1971, Vörös rekviem, 1975). Legnagyobb sikereit a (jórészt Jancsó Miklós számára írt) filmforgatókönyveivel aratta (Oldás és kötés, 1963, Szegénylegények, 1965, Csillagosok, katonák, 1967). Késõbb a horror és a sci-fi eszközeit is felhasználta (Hasfelmetszõ Jack, 1982, Drakula, 1983, Frankenstein, 1984). Díjak és keresztek 1983-tól két évadon át a kecskeméti Katona József Színház mûvészeti vezetõje volt. 1981-89 között a Magyar Írók Szövetségének választmányi tagjaként, 1991-tõl a Független Magyar Írók Szövetségének elnökeként tevékenykedett. 1991-ben a Boldogság Párt elnökévé választották. 1992 óta a Magyar Mûvészeti Akadémia tagja. Hernádi Gyula 1976-ban József Attila-díjban részesült, 1996-ban alternatív Kossuth-díjat, ugyanabban az évben a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje (polgári tagozat) kitüntetést kapott. 1999-ben állami Kossuth-díjjal tüntették ki.